

Mark- och vegetationskartering kring Videbäcksmåla, Torsås kommun 2008

Påverkansbedömning inför etablering av vindkraftspark

Uppdrag

Föreliggande rapport är framtagen av Ecomcom på uppdrag av Wpd Onshore Videbäcksmåla AB. Rapporten är ett underlag till den miljökonsekvensbeskrivning som utförs i samband med prövning av vindkraftsutbyggnad enligt miljöbalken och syftar till att kartlägga risker för mark och vegetation i samband med en exploatering. Den planerade vindkraftsparken består av 12 vindkraftverk. Ärendet prövas av Länsstyrelsen i Kalmar län.

Inventeringsperiod

Juli 2008.

Inventerare

Jonas Wäglind, Ekologa

Bakgrund

Jonas Wäglind är utbildad miljövetare med naturvårdsinriktning. Har tidigare inventerat våtmarker för Högskolan i Kalmar (2004) och Länsstyrelsen i Kalmar län (2004). Arbetat vid reservatsförvaltningen i Kronobergs län med inventeringar och förvaltning (sommaren 2003-2004). Genomfört miljöövervakning i odlingslandskapet och inventeringar i naturreservat för Länsstyrelsen i Kronobergs län (2005-2006). Skötsel och naturvårdnyttan i naturreservat i Kronobergs län (uppdrag för Länsstyrelsen i Kronobergs län 2008). Inventering av fältgentiana i Kronobergs län (uppdrag i Kronobergs län 2008). Arbetar vid Länsstyrelsen Östergötland med bla. vindkraft, prövningen av naturvård (2008-2009).

Sammanfattning

Det inventerade området ligger i den småländska skogsbygden, omkring en mil nordväst om Gullabo i Torsås kommun. Vegetationen utgörs huvudsakligen av produktionsskog av framförallt tall och gran. Lövinslaget är ringa och består till största delen av föryngringsskog på hyggen eller i anslutning till våta markpartier.

Fältinventeringen utfördes mellan den 20-26 juli 2008. Markytor har karterats med N2000 metoden, samtidigt som särskilda värden som t ex grova träd, död ved, våtmarkspartier, samt rödlistade kärlväxter och kryptogamer noterats.

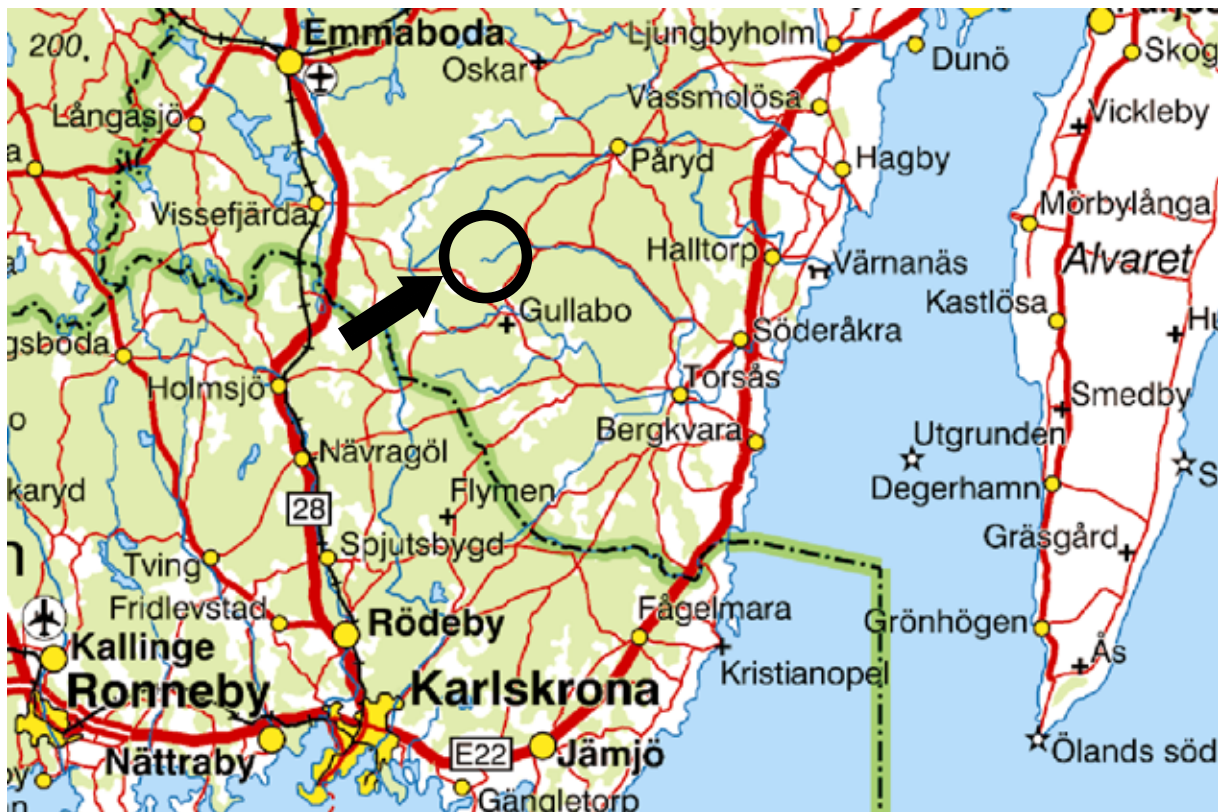
Resultatet av förstudier och fältinventering pekar på att endast ett fåtal naturvärden finns i området och att dessa endast i några fall sammanfaller med vindkraftverk och vägars planerade lokalisering. Inga av naturvärdena är dock så höga att de bör motivera en större omlokalisering av planerade vägdragningar eller vindkraftverk.

Områdets användning och karaktär

Det inventerade området ligger i den småländska skogsbygden, omkring en mil nordväst om Gullabo i Torsås kommun. Höjden över havet är ungefär 100 meter. Det område där vindkraftverken planeras, utgörs huvudsakligen av produktionsskog av tall och gran. Lövinslaget är ganska ringa och består framförallt av föryngringsskog på hyggen eller i anslutning till våta markpartier. Skogstyperna varierar från torr tallskog av lavtyp (renlav/fönsterlav), lingontyp, blåbärsgrenskog till fuktiga al/björkvåtmarker. Området har få naturliga vattendrag och våtmarker eftersom den största delen av området är avvattnat. Skogsmarken har skonats från stormarna Gudrun och Per. Det är därför påfallande få kullfallna träd och rotvältor. Marken är bitvis mycket blockrik och ibland svårtillgänglig. På enstaka platser inne i skogen finner

man rester av byar eller torp i form av isolerade ängar, trädgårdar eller mindre betesmarker. Skogsområdet genomkorsas av ett relativt väl utbyggt vägsystem. Kvaliteten på vägarna varierar dock avsevärt.

Utanför det inre området ligger byar av varierande storlek, bland annat Videbäcksmåla, Stora Glosebo och Torhult. Flertalet av byarna är kulturpräglade och visar spår av en traditionell markanvändning med slåtter och hamling. Det finns ett intresse i bygden för att förvalta värdena och i byarna hävdas flertalet marker fortfarande väl genom bete med nötkreatur, hästar och får. Ett antal mindre våtmarker och viltvatten är nyligen konstruerade och flera är under uppbyggnad i bygden.

Tidigare kända data

Inga inventeringar med bäring på mark- eller vegetationsbunda värden har tidigare genomförts inom exploateringsområdet. Sannolikt beror detta på att området under längre tid använts till skogsproduktion, och att huvuddelen av ytan därför utgörs av mark som sällan hyser någon större biologisk mångfald eller på annat sätt bedöms vara skyddsvärd. Efter en genomgång påträffades endast 2 st mindre sumpskogslokaler (se tabell 1) som ritats in efter fjärranalys av Skogsstyrelsen i Kalmar. Den ena av dessa lokaler ligger i nära anslutning till planerade vindkraftverk 1. Lokalen besöktes under fältinventeringen.

Påverkan på mark och vegetation

Vindkraft har ingen särskild påverkan på mark- eller vegetationsförhållanden annat än den påverkan som sker i samband med anläggning och underhåll. I allmänhet innebär anläggande av ett vindkraftverk att fält-, busk- och trädskikt förstörs fullständigt inom anläggningsytan, men det är i regel fråga om ganska små arealer.

Står vindkraftverken glest blir påverkan i de flesta fall marginell på området som helhet. I samband med vindkraftsanläggningen tillkommer också vägbyggen och kabelledningsdragning. Står vindkraftverken glest ökar längden väg- och kabelsträckning. Eftersom bredden på vägarna i allmänhet är ganska liten, är den habitatförstörande effekten främst relaterad till vägars och kabeldikens avvattande effekt. En anläggning av vindkraftverk kan, som alla andra konstruktionsprojekt, på detta sätt avsevärt förändra ett områdes hydrologiska förhållanden och därigenom ändra de ekologiska förutsättningarna.

Tabell 1. Förstudie av kända värden inom det planerade exploateringsområdet. Analyserade data från 250 meter utanför vindkraftverkens yttre begränsningsyta har tagits med i genomgången.

<i>Data</i>	<i>Källa</i>	<i>Berör omr.</i>	<i>Kommentar</i>
Naturresevat	gis.lst.se	Nej	
Nationalparker	gis.lst.se	Nej	
N2000 (riksintr)	gis.lst.se	Nej	
Naturvård (riksintr)	gis.lst.se	Nej	
Friluftsliv (riksintr)	gis.lst.se	Nej	
Rödlistade kärlväxter	LST-H	Nej	
Rödlistade kryptogamer	LST-H	Nej	
Ängs- och betesmarksinv.	LST-H	Nej	
Ängs- och hagmarksinv.	LST-H	Nej	
Trädinventering	LST-H	Nej	
Biotopskydd	SVS	Nej	
Nyckelbiotop	SVS	Nej	
Sumpskogsinventering	SVS	JA	2st lokaler finns inom området, den ena i anslutning till vindkraftverk nr 1.

Inventeringens utförande och resultat

Fältinventeringen har syftat till att kartlägga mark- och vegetationsbundna värden i exploateringsområdet. Inventeringen genomfördes mellan den 20 och den 26 juli 2008.

Utförande

Det planerade exploateringsområdet har inventerats i 12 delområden, där 100 meters radie kring varje vindkraftverk undersökts. Väg- och kabeldragningssträckor har dessutom inventerats i 30 meters buffertar på vardera sida. Därutöver har särskilda värden som framkom i och med förstudien besökts i det fall de bedömdes kunna påverkas av exploateringen.

Metod

Fältinventeringen har i första hand genomförts med avseende på värdefulla vegetationsmiljöer. Vegetationsmiljöerna har klassificerats enligt Natura 2000-metoden. Om områdena inte kvalificerats, men ändå bedömts som värdefulla, har de klassificerats som övrig värdefull mark. Mark utan viktigare biologiska värden har utelämnats.

Tabell 2. Kategorier för klassificering av markområden.

Områden	Polygon
Habitat enl N2000	JA
Övrig värdefull mark	JA
Mark utan värden	NEJ

Om särskilda värden som t ex värdefulla träd, liggande ved, hotade arter eller våtmarker påträffats under inventeringen har dessa antecknats. Däremot har dessa värden inte särskilt eftersökts.

Vid inventeringen användes en GPS, Magellan eXplorist XL, tillsammans med integrerad Topo Sweden Plus+ (detaljerad topografisk digital GPS-karta) för att få hög noggrannhet i lokaliseringen av planerade åtgärder.

Tabell 3. Kategorier för klassificering av särskilda värden.

Särskilda värden	Beskrivning
Värdefulla träd	Träd tjockare än 80 cm, hamlade eller håliga
Död liggande ved	Uppskattad mängd
Hotade arter	Kärlväxter eller kryptogamer. RL eller Habitatdirektivet.
Våtmarker	Våtmarker som ej är N2000 eller övrig värdefull mark

Resultat av fältinventeringen

Generellt sett har det undersökta området inga naturvärden som är högre än det ordinära. Inga områden uppfyllde kraven för att klassificeras som N2000 habitat. Även andelen övrig värdefull mark är mycket liten (tabell 5).

De största funna värdena är kvarvarande mindre våtmarker och mindre områden med fler eller enstaka kvarstående grövre lövträd. Liggande och stående död ved är en sällsynthet i området (tabell 4). Under fältinventeringen besöktes sumpskogsområdena som tidigare identifierats av Skogsstyrelsen. Inget av områdena hade nämnvärda naturvärden.

Det inventerade området har utsatts för betydande avvattnings och endast några få mindre våtmarker finns kvar av forna tiders betydligt större våtmarksområden.

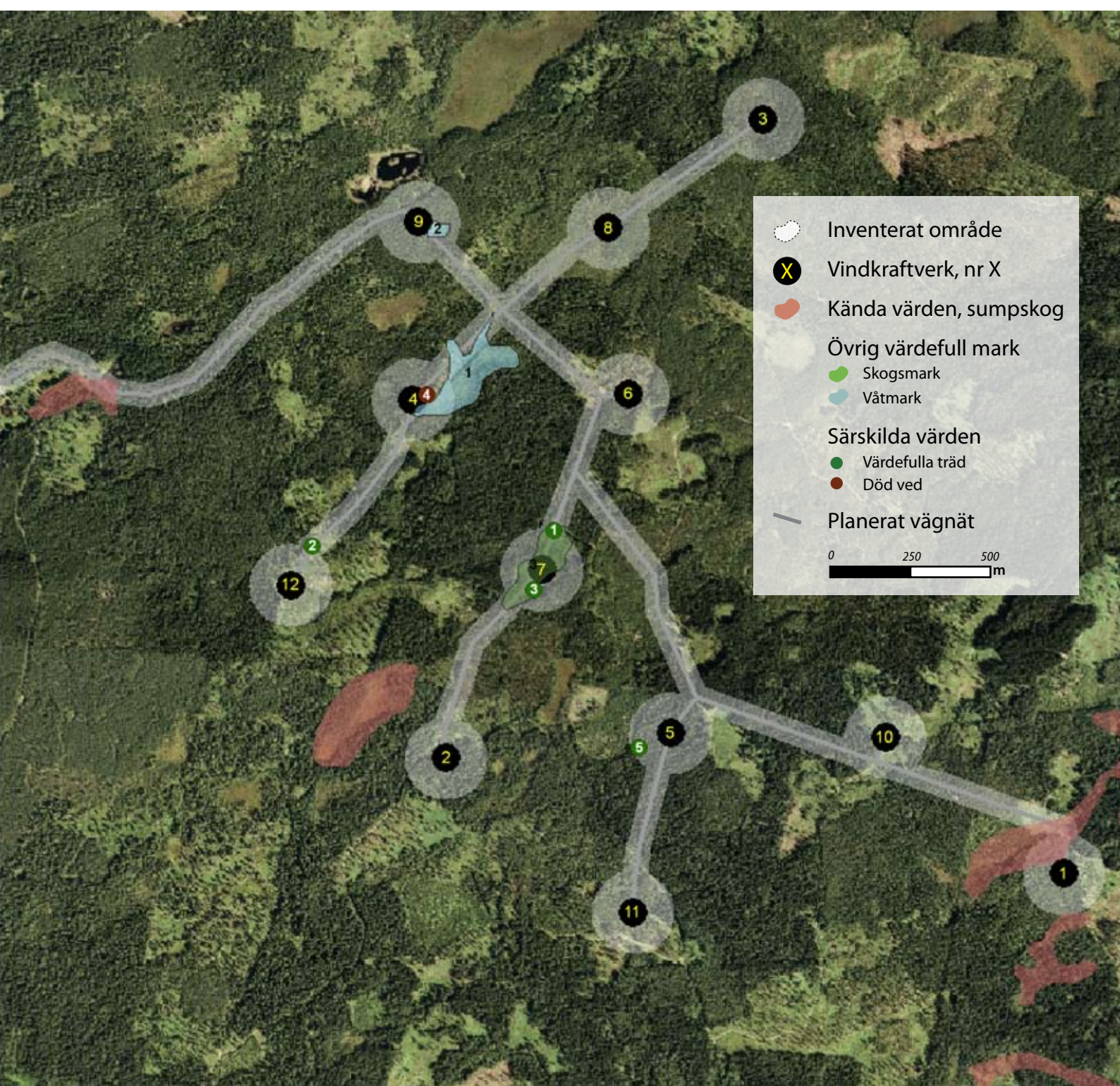
Vid inventeringen påträffades flera äldre aspar med möjliga efterträdare i ett skogsområde vid planerade vindkraftverk 7.

Tabell 4. Fynd av särskilda värden under inventeringen.

Id	Typ	Substrat
1	Värdefullt träd	Asp
2	Värdefullt träd	Bok
3	Värdefullt träd	Alm
4	Död ved	Tall
5	Värdefullt träd	Bok

Tabell 5. Resultat av inventering av mark och vegetationsmiljöer. Inga N2000 habitat påträffades under inventeringen.

Id	Kategori	Typ	Kommentar
1	Övrig värdefull mark	Våtmark	Missne, flaskstarr, vattenblink, körsilja, tranbär, skvattram
2	Övrig värdefull mark	Våtmark	Ängsull, trädstarr, hundstarr, skvattram
3	Övrig värdefull mark	Skog	Äldre grova lövtröd i barrskog, asp, alm, fågelbär

Slutsatser och riskbedömning

Resultatet av förstudier och fältinventering pekar på att endast ett fåtal naturvärden finns i området och att endast ett fåtal av dessa sammanfaller med vindkraftverken och vägarnas planerade lokalisering. Inga av naturvärdena är dock så höga att de bör motivera en större omlokalisering av planerade vägdragningar eller vindkraftverk.

Prioriterade värden

För att inte påverka områdets kvarvarande våtmarker negativt bör några vägsträckningar övervägas att flyttas till hårdare mer höglänta marker. I vissa fall kan det röra sig om kortare omdragningar av vägsträckor medan det i något fall går att följa redan befintliga skogsbilvägar. Att undvika våtmarker vid vägkonstruktioner bör gynna vägarnas kvalitet och hållbarhet under perioder med mycket nederbörd.

Norr om planerade verk 1 finns ett sumpskogsområde som kommer att korsas av vägen. Området har klassats med naturvärdesklass 3 och vid fältinventering påträffades inga särskilda värden. Om möjligt bör dock detta områdes hydrologi bevaras.

På liknande sätt kan vägsträckningen mellan vindkraftverk 4 och 9 flyttas till den nyetablerade avverkningsytan ett litet stycke norrut. Detta skulle medföra att vattengenomströmningen kan behållas som den är idag. Våtmarken har känsliga kärlväxter som riskerar att påverkas negativt om vägdragningen blir allt för nära och våtmarken oavsiktligt avvattnas ytterligare.

Sekundära värden

Ecocom rekommenderar att man överväger möjligheten att flytta vägsträckningen norr och nordost om verk 7 för att eliminera påverkan på skogsområdet. Söder om verk 7 finns en torpruin med flera lövträd (asp och alm). Befintlig väg finns i närheten. Alternativ placering av verk 7 (flytta 50 m sydväst) bör övervägas för att eliminera påverkan av skogsområdet.

Kommentarer till övriga naturvärden

För sumpskogsområdet nordväst om verk 2 och sydost om verk 12 (naturvärdesklass 3) görs bedömningen att etableringen inte kommer att utöva någon påverkan. Avståndet är övervägande långt och naturliga avgränsningar finns mellan verken.

Funna naturvärden vid verk 5 kommer troligen inte att påverkas negativt av planerade åtgärder i detta område. Avståndet till den noterade grova boken är ca 80 meter.

Litet sumpskogsområde sydost om verk 9, påverkas troligen inte så länge byggnationen sker på fastmarken. Våtmarken har en utvecklad starr samt ängsullsvegetation.

Det värdefulla trädet (bok) och dess efterträdare nordost om verk 12, kan enkelt passeras om vägsträckningen justeras något söderut, vilket också ger en stadigare mark än nuvarande sträckning.

